

REFORMATION I CENTRALEUROPA

2017 markerer 500-året for Martin Luthers fremsættelse af sine berømte 95 te-
ser i Wittenberg, hvad der betegnede startskuddet på reformationen. Selv om der
ret beset var tale om en ganske vist vidtrækkende tysk begivenhed, bliver dette
jubilæum ikke desto mindre her i 2017 fejret efter alle kunstens regler i Danmark,
hvor reformationen ellers først blev indført i 1536.

Fejringen har ført til flere digre bogudgivelser,¹ og fra officiel side er der blevet
foranstaltet markeringer over det ganske land i form af gudstjenester, foredrag,
udstillinger, folkemøder, børneunderholdning, koncerter, korsang, skuespil, pil-
grimsvandringer, reformationscykelture og sågar en særlig Luther-øl! Og Luther
bliver fremstillet som ophavsmand til demokrati, velfærdsstat, adskillelse af re-
ligion og politik, ytringsfrihed, menneskerettigheder, danskhed og meget andet
godt.² Enkelte kritiske røster har dog også meldt sig i koret og påpeget fanatisme,
autoritetsdyrkelse, jødehædskehed, antidemokrati, og intolerance generelt hos
mesteren fra Wittenberg.³

Overordnet set er fortællingen i Danmark og Nordtyskland dog en om, at Lu-
ther og reformationen kom, så og sejrede. Uden at tage stilling til rigtigheden
heraf, har TEMP's redaktion valgt at henlede opmærksomheden på, at luthera-
nisme og anden protestantisme også gjorde sig gældende i bl.a. Centraleuropa
i samtiden. Vi bringer derfor en minitemasektion om reformationen i henholds-
vis Ungarn (Zoltán Csepregi) og Østrig (Peter Thaler) med oversigt over begiven-
hedsforløb og historiografi. Her havde Luther og reformationen ikke den samme
selvsikre fremtræden, samme ubetingede opbakning hos fyrstemagten endsi-
ge samme varige succes som på vore breddegrader. Redaktionen ser ikke dette
som et korrektiv, men dog som et supplement til det danske Lutherjubilæum her
i 2017.

MICHAEL BREGNSBO,
OMNIBUSREDAKTØR

1 Niels Henrik Gregersen og Carsten Bach-Nielsen (red.): *Reformationen i dansk kirke og kul-
tur 1517-2017*, I-III, Odense: Syddansk Universitetsforlag 2017; Ole Høiris og Per Ingesman
(red.): *Reformationen – 1500-tallets kulturrevolution*, Aarhus: Aarhus Universitetsforlag
2017; Martin Schwarz Lausten: *Luther i Danmark i 500 år*, Kbh.: Gad 2017.

2 URL: <http://luther2017.dk> (citeret 27.9. 2017).

3 Frederik Stjernfelt: *Syv myter om Martin Luther*, Kbh.: Gyldendal 2017; Jens-André Herber-
ner: *Luther. Antidemokrat og statsidol*, Kbh.: U Press 2017.